



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XXI. Enumeratio Provinciarum in quibus Nicaena fides
praedicabatur: & de Scytharum fide, deque Vetranione ejus Gentis
Episcopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Agyptum hoc modo perturbavit. Quæ quidem per id tempus non Didymo solum Philosopho qui ea tempestate floruit, sed & aliis doctissimis viris emicabat. Ad istorum igitur virorum, & ad Monachorum de quibus dixi virtutem oculos adjiciens Ecclesia Aegypti, Lucio ejusque affectis repugnabat. Et quanquam persecutionem sustineret, Arianos tamen multitudine longe superabat.

Ἔδεν τὴν αἰγυπτιὸν ἐδόνει· ἑστὸν τὸν χεῖρον, ἐμὸν δίδυμω πρὸ φιλοσόφῳ κατ' αἰῶνα καιρῶ ἀκμάζοντι, ἀλλὰ καὶ ἀλλοῖς ἐλλογμοῖς διέπρεπεν· ὧν εἰς τὴν δρεῖν δποκλήσεσσι καὶ τῶν ἀυλοῖθι μοναχῶν, ἐναντίας εἶχε τοῖς ἀμφιλέκτιον παρδδοκίμει ἡ δδν δρεῖσσι παρδδοκίμοις πλῆθεσι, καὶ διωκομένη ἡ κατ' αἰγυπτιὸν ἐκκλησία.

CAPUT XXI.

Enumeratio Provinciarum in quibus Nicæna fides predicabatur : & de Scytharum fide, deque Vetracione ejus Gentis Episcopo.

Idem quoque tunc temporis apud Osdroenos accidit; & apud Cappadoces, quippe quibus par quoddam mirabile proriusque divinum obtigerat, Basiliscus scilicet primarius apud ipsos urbis Cæsareæ Episcopus, & Gregorius Nazianzi. Syria vero & finitimæ Provinciæ, ac præcipue civitas Antiochia, in maxima perturbatione ac tumultu versabantur: cum Arianii quidem numero plures essent & Ecclesias obtinerent: Catholici tamen haudquaquam pauci essent, quos Eustathianos & Paulinianos vocabant; quibus Paulinus præerat ac Meletius, ut supra retulimus. Horum ope Antiochenis Ecclesiis, cum parum abfuisset quin universa Arianam amplecteretur hæresin, ægre admodum Imperatoris conatibus & eorum qui apud Imperatorem plurimum poterant, resistere valuit. Ubique enim à generosis & fortibus viris Ecclesiæ regerantur, populi, ut verisimile est, priorem sententiam non mutabant. Certe Scythas hanc ob causam in pristina fide permansisse narrant. Hæc autem Provincia multas urbes & vicos continet & castella. Metropolim autem habet Tomes, urbem magnam & opulentam, ad mare sitam, in sinistro latere Ponti Euxini. Porro vetus illic consuetudo etiamnum manet, ut totius Provinciæ Ecclesias unus tantum regat Episcopus. Per id tempus Ecclesiis illis præerat Vetrano, tunc cum Imperator Valens ad Urbem Tomes advenit. Qui cum Ecclesiam eius loci ingressus esset, & ut solebat suaderet Episcopo, ut cum Arianis communicaret, Vetrano constantè & libere

Κεφ. κα΄.

Κατάλογος τῶν τόπων, ἐνθα τὸ δόγμα τῶν ἐναντιῶν ἐκλήσεσσι καὶ τῶν ἀυλοῖθι μοναχῶν, ἐναντίας εἶχε τοῖς ἀμφιλέκτιον παρδδοκίμοις πλῆθεσι, καὶ διωκομένη ἡ κατ' αἰγυπτιὸν ἐκκλησία.

Τοῦτο ἡ τότε συνέβαινε καὶ πρὸς ἄλλοις τοῖς ἐμὴν ἀλλὰ καὶ καππαδοκίαις, αὐτὴν τε ξυωρίδα πρὸ θείαν ἐκκλησίαν ταχέως βασιλεῖον τὸν καισαρίας τὸν παρ' αὐτοῦ ἐπίσκοπον, καὶ γρηγόριον τὸν ναζιανζεῖον, ἡ κατὰ περίεξ ἔθνη, καὶ μάλα ἡ τῶν ἀυλοῖθι πόλις, ἐν ἀταξίαις καὶ ταραχαῖς ἦσαν πλῆθον μὴν ὄντων τῶν τὰ δρεῖσσι Φερονιτῶν καὶ τῶν ἐκκλησίας ἐχούσων· οὐκ ὀλίγων ἡ ὄντων καὶ τῶν δπό τὸ καθόλου ἐκκλησίας, ἐς εὐσεβῶν καὶ παυλιανῶν ὀνόμαζον, ὧν ἡγεῖτο παυλιανός τε καὶ μελέτιος, ὡς ἐν τοῖς παρδδοκίμοις ἐγνωμῶν δια τῶν τῶν, ἡ ἀυλοῖθι ἐκκλησία πᾶσα κινδυνώσασα γρηγοῦ τῆς δρεῖσσι ἀρρέσεως, μόλις ὑπερέσχευ ἐναντίον τῶν βασιλέως παρδδοκίμῶν, καὶ τῶν ἀμφ' αὐτοῖς δυναμῶν ὡς εἶκε γδ, εἰ συνέβη ἀνδρείως τὰς ἐκκλησίας ἰθύνειν, ἐμείβεσθαι τῶν παρδδοκίμοις δόξης τὰ πλῆθη· ἀμείβεσθαι καὶ συνθεῖν λόγους διὰ ταύτην αἴτην ἵππ' αὐτῆς μέγα πεισεως τῆτο ἡ τὸ ἐθνῶν πολλὰς μὴν ἐχει ἐπιλλεις καὶ κόμας, καὶ φρέμα' μητροπολιτικῆς ἐπιτόμις, πόλις μεγάλη καὶ εὐδαίμων παυλιανός, ἐξ δωονύμων εἰσαυλιανῶν τὸν εὐσεβῶν καὶ λεμῆρον πόντον· εἰσέτι ἡ καὶ νῦν ἐθνῶν παλαιῶν ἐνθάδε κεραεῖ, ἡ παλιῶν ἔθνης ἐναντίας ἐκκλησίας ἱπισκοπεῖν καὶ δὴ τὸν παρδδοκίμοις καιρῶν, ἐπετεροπδουε τῶν βρετανιῶν καὶ ἄλλης ὁ βασιλδὸς ἤκεν εἰς τόμῶν· ἐπεὶ ἡ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀφίκετο, καὶ ὡς εἰώθει ἐπὶ αὐτὸν κοινωνεῖν τοῖς δπό τῆς ἐναντίας ἀρρέσεως, ἀνδρείως μάλα παρδδοκίμοις τὸν καιρῶν παρδδοκίμοις.

παρρησιασάμενος πρὸς τὸ δόγμα τῶν ἐν
 νικαία σιωληθόντων, κατέλιπεν αὐτόν, ὡς εἰς
 ἕτερον ἦλθεν ἐκκλησίαν καὶ ὁ λαὸς ἐπηκολυ-
 θησε· ἡ δὲ πόλις σιωληθῆναι
 βασιλεῖα ὀψόμενοι, καὶ νεώτερον ἔσε-
 δαί παρρησιασάμενος ὀψόμενοι· ὀψόμενοι ἔ-
 ληξεν αὐτὸς ἀμφὶ αὐτόν, χαλεπῶς ἠνεγκε
 τὴν ἕξιν καὶ συλληθῆναι βρεθάνιονα, εἰς
 ὑπερορίαν ἀγαθὸς παρρησιασάμενος ἔ-
 κειν αὐτὸς ἐπανάγαθὸς ἐπέτερε· χαλε-
 παίνοντος γὰρ οἱμαί παρρησιασάμενος τὴν φυγὴν ἔ-
 σπασάν· ἀνδρείως τὸ ἔπος ἀμφοτέρω, καὶ τῆ
 ἔσει τῶν τόπων, ἀναγκαίως τῆ ρωμαίων οἰ-
 κηθῆναι, καὶ τῶν ἑξ ἑξ τὸ κλίμα βαρβάρων
 παρρησιασάμενος βρεθάνιον μὴ ἐν ὧδε
 κρείττων ἀνεφάνη τῆς ἑξ κρείττων παρρησιασάμενος
 ἀνεφάνη ἀλλὰ ἀγαθός, καὶ τῆ δόξης
 βίαι ἔπαινον, ὡς καὶ αὐτοὶ οὐδὲν μαρτυ-
 ρῶν ὡς ἔπαινον ἢ πᾶς κλήρος ἐπειράθη διὰ
 ταῦτα τῆς τῆ βασιλείας ὀργῆς, πλὴν τῶ
 παρρησιασάμενος τῆς δόξης τῶ ἐκκλη-
 σιών καθότι τῶ ἐπέκεινα ρωμαίων ἦρχεν ἑ-
 ληνιανός, ἐπαινέτης τὸ ἀντὶ τὸ δόγμα τῶ
 ὀνικαία σιωδῶς, καὶ εὐλαβῶς εἰς ἀγαθὸν
 τὸ θεῖον ἔχων ὡς μὴ τῆς ἑπὶ τῶν τοῖς ἱεροῦσι
 μὴδεν, μὴτε ἀλλως ἀρετῶν νεώτερον ἐπὶ
 χέρον ἢ ἀμείνων δοκῆναι παρρησιασάμενος
 ὀνισίας θεσμός· τὰ δὲ γὰρ κρείττων τῶ αὐτῶ
 δικτασίας ἠγάθη, καὶ πρὸς βασιλεῦς ἀεισος
 γρονῶς, καὶ ἰκανὸς ἀρχεν διὰ τῶν πρᾶγμα-
 των φανεῖς.

A coram Imperatore locutus de doctrina
 fidei Nicæna, ab eo discessit, & ad aliam
 Ecclesiam se contulit : quem populus
 quoque secutus est. Univerſa autem
 fere civitas confluxerat, Imperatoris
 videndi caussa, & quia novi quidpiam
 eventurum credebatur. At Valens unâ
 cum suis derelictus, contumeliam ini-
 quo animo tulit. Quocirca Vetranio-
 nem comprehensum, in exilium abduci
 jubet : nec multo post redeundi ei copi-
 am fecit. Nam cum Scythas, ut opinor,
 ob exilium Episcopi sui indignantes vi-
 deret, metuere cepit ne quid novarum
 rerum molirentur. Norat enim eos for-
 tianimo præditos esse, & ob situm loco-
 rum, utiles ac necessarios esse Imperio
 Romano, valli instar objectos finitimis
 Barbaris. Hunc in modum Vetranio
 conatus Principis superavit: vir & in re-
 liquis rebus eximius, & vitæ integritate
 conspicuus, sicut ipsemet Scythæ te-
 stantur. His de causis omnes fere ubi-
 que clerici Imperatoris iram experti
 sunt, exceptis Occidentalium partium
 Ecclesiis. In illis enim regionibus re-
 gnabat Valentinianus, qui & Nicæna
 Synodi doctrinam sequebatur, & erga
 divinum numen adeo piè erat affectus,
 ut neque imperaret quidquam sacerdo-
 tibus, neque omnino novare aliquid in
 Ecclesiasticis sustineret, si quid sibi de-
 terius aut rectius visum fuisset. Has
 enim res, examine ac iudicio suo præ-
 stantiores esse existimabat, quamvis
 eximius esset Imperator, & ad res geren-
 das, ut experimento patuit, aptissimus.

CAPUT XXII.

Κεφ. κβ.

*Quomodo tunc temporis cum de Spiritu
 Sancto mota esset quaestio, eum Patri &
 Filio consubstantialem esse decretum est.*

Ὅτι καὶ ἐκείνη καιρὸς κινηθέντος τῶ πατρὶ ἁγίῳ πνεύματος λό-
 γου, ἐκυράθη ὁμοῖον λόγον πατρὶ τε καὶ υἱῷ.

ΕΝ τῷ τῷ ἑξ ἑξ, ἢ δὴ μὴν παρρησιασάμενος
 δόξα μὲν, ἢ δὴ μὴν παρρησιασάμενος ἢ
 ζήτησις ἦν, εἰ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα πα-
 ρρησιασάμενος καὶ ἡμῶν ὁμοῖον δόξα μὲν παρρησιασάμενος
 ἐπεισκαί τε παρρησιασάμενος τῷ τῷ πολλῶν δια-
 λέξεως, ἔχ' ἢ τῶν ἢ παρρησιασάμενος παρρησιασάμενος
 λόγῳ συνέστησαν καὶ τῷ τῷ δὲ ἀλλήλοις συνε-
 στήσαν ὡς τε ἀνόμοιον καὶ ὁμοῖον τὸν υἱὸν

Eodem tempore rursus mota est
 quaestio, utrum Spiritus Sanctus
 ejusdem cum Patre & Filio substantiae
 censendus esset, quæ quidem quaestio
 cum jam pridem cœpta fuisset, tunc ma-
 ximum incrementum acceperat. Multæ
 igitur hac de re disputationes magna
 contentione factæ, non minus quam an-
 tea de Dei Verbo. Porro in hac con-
 troversia Anomiani, & ii qui Filium Pa-
 tri similem quoad substantiâ asserbant,

Pppp